

Scenariusz lekcji 10 1/4

Temat Bójki na niby. Komiks

Czas 45 minut

Niezbędne materiały

Animacja „Bójki na niby”
 Materiał 10.1: Pytania do animacji – test
 Materiał 10.2: Emocje postaci
 Materiał 10.3: Pytania do animacji – otwarte
 Tablica do zapisywania
 Projektor
 Komputer z głośnikami i dostępem do internetu

Cele lekcji

Uczennice i uczniowie rozpoznają słowa adekwatne do opisu emocji towarzyszących naruszaniu granic drugiej osoby.

Uczennice i uczniowie przedyskutują zachowania bohaterów animacji, wykorzystując język adekwatny do opisu niechcianego lub niewłaściwego zachowania.

Uczennice i uczniowie przedyskutują przeżycia bohaterów animacji, które są konsekwencją przemocy.

Zagadnienia

Przemoc
 Naruszanie granic drugiej osoby
 Naruszanie granic fizycznych
 Emocje

Scenariusz lekcji 10 2/4

Przebieg

Rozgrzewka 10 minut

Poproś uczennice i uczniów, by podali przykłady sytuacji, kiedy ktoś sprawił im przykrość, myśląc, że żartuje, podczas gdy dla nich nie była to zabawa. Czy byli w takiej sytuacji, kiedy ktoś w żartach lub zabawie sprawił im przykrość lub ból? Jak się wtedy czuli? Zapisz na tablicy przykłady dotyczące odczuć i emocji.

Zwracaj szczególną uwagę na przykłady takich emocji jak: smutek, złość, niepewność, zmartwienie, strach, panika, zawstydzenie, irytacja.

Pamiętaj, że uczennice i uczniowie prawdopodobnie będą odwoływać się do własnych przeżyć i sytuacji, których doświadczyli w przeszłości. Dlatego warto ustalić zasady tej krótkiej dyskusji. Zaznacz, że nie pytasz o szczegóły konkretnych sytuacji, ale o szersze zagadnienie, tj. nazwanie uczuć, emocji.

Możesz użyć np. takich pytań:

- Czy kiedykolwiek zachowanie innych osób sprawiło, że czułeś się / czułaś się niekomfortowo?
- Co wtedy przeżywałeś/przeżywałaś?
- Jak się wtedy czułaś/czułeś?
- Jakie emocje się w tobie pojawiły?
- Może znasz kogoś, kto doświadczał podobnego, niechcianego zachowania? Jak myślisz, jak ta osoba wtedy się czuła?

Podsumuj tę część dyskusji, odczytując stworzoną razem z klasą listę emocji.

Scenariusz lekcji 10 3/4

Wprowadzenie tematu 15 minut

Wspólnie obejrzyjcie w klasie animację „Bójki na niby”.

Następnie rozpocznij dyskusję o zachowaniu postaci występujących w animacji, starając się ustalić, czyje i które zachowania są niewłaściwe lub niechciane.

W celu ułatwienia dyskusji możesz użyć Materiału 10.1. Możesz wyświetlić Materiał 10.1 z projektora lub wydrukować dla wszystkich osób w klasie. Możesz też podzielić klasę na grupy i wykorzystać materiał jako grupowy quiz.

Pamiętaj, aby zwrócić uwagę na możliwe komentarze oceniające fakt, że Jacek nie chciał bawić się z Olkiem w proponowany przez Olka sposób i rozplakał się, gdy Olek nie chciał go puścić (mogą np. pojawić się komentarze, że Jacek jest „mięczakiem”, „beksą”, że „chłopaki nie płaczą”).

Twoją rolą jest zastanowić się nad zachowaniem Olka, który narusza granice Jacka, używa wobec niego przemocy. Należy wskazać na konsekwencje przemocy i zaznaczyć, że różne osoby na różne sposoby reagują na naruszanie ich granic, okazując przy tym bardzo różne emocje. Płacz i strach są adekwatnymi reakcjami na przemoc, bez względu na płeć.

Jeśli klasa brała udział w lekcjach do Modułu 3, odwołaj się do dyskusji o niewłaściwym zachowaniu Janka wobec Kasi (wyśmiewanie Kasi przez Janka w związku z tym, że „dziewczyny nie grają w piłkę”).

Scenariusz lekcji 10 4/4

Pogłębienie tematu

15 minut

Przypomnij uczniom i uczniom listę emocji i odczuć, które zostały wypisane na tablicy w pierwszej części lekcji.

Następnie zaprezentuj Materiał 10.2 i przekaz uczniom i uczniom po kopii materiału. Zawiera on listę emocji, które przeżywają Jacek, Antek i Olek w animacji „Bójki na niby”.

Poproś uczennice i uczniów, aby samodzielnie wykonali zadanie (połączenie osób z emocjami). Następnie podziel klasę na mniejsze grupy i poproś, by w mniejszych grupach uczennice i uczniowie porównali swoje odpowiedzi (odpowiedzi mogą się między sobą różnić).

Następnie na forum klasy możecie porozmawiać o tym, co znaczą konkretne słowa z listy Materiału 10.2, jakie odpowiedzi zostały wybrane przez uczennice i uczniów z wymienionej w nim listy, a także jakie są konsekwencje niechcianego zachowania dla różnych bohaterów tej animacji.

W poprowadzeniu tej dyskusji mogą pomóc poniższe pytania:

- Jakie słowa z listy najlepiej oddają uczucia Jacka?
- Jakie słowa z listy najlepiej oddają uczucia Antka?
- Jakie słowa z listy najlepiej oddają uczucia Olka?
- Dlaczego w ogóle zastanawiamy się, jak czują się wszyscy ci chłopcy?
- Czy jeśli zostałbyś/zostałabyś w ten sposób napadnięty/napadnięta, czy byłabyś/byłabyś w stanie opowiedzieć o tym, jak się czujesz?

Dodatkowe aktywności

5 minut

Materiał 10.3 zawiera otwarte pytania dotyczące zachowania postaci występujących w animacji „Bójki na niby”. Jeśli starczy czasu, możesz zaproponować uczniom i uczniom to zadanie jako podsumowanie wcześniejszej dyskusji lub zadać je jako zadanie domowe.

Ocenianie

Podczas lekcji możesz prowadzić ocenianie kształtujące, obserwując dyskusję w klasie.

- Do jakiego stopnia uczennice i uczniowie rozumieją język opisujący niechciane zachowania?
- Czy uczennice i uczniowie swobodnie, pewnie używają słów i pojęć odwołujących się do niechcianego i niewłaściwego zachowania?

Możesz także wykorzystać Materiał 10.3 jako zadanie domowe.

Pytania do animacji – test

Poniższe pytania odnoszą się do zachowania bohaterów animacji „Bójki na niby”. Która odpowiedź jest twoim zdaniem prawidłowa?

1.

Olek udawał, że gra z Jackiem w „Call of Duty”. Jak według ciebie czuł się Jacek przytrzymywany na siłę przez Olka?

a.

Jacek był przestraszony, bo bał się, że jego mama zobaczy tę zabawę i będzie na niego zła.

b.

Jacek się popłakał, a chłopaki nie płaczą. Jest beksą i nie zna się na prawdziwej zabawie.

c.

Jacek przestraszył się przytrzymywania wbrew jego woli i tego, że Olek może się posunąć za daleko.

2.

Jacek powiedział, że nie chce takiej zabawy i prosił Olka, żeby ten go puścił. Jednak Olek nie puścił kolegi. Co myślisz o zachowaniu Olka?

a.

Olek nie zrobił nic złego. Jacek przesadza, przecież trochę udawanej bójki nikomu nie zaszkodzi.

b.

Jego zachowanie nie jest w porządku. Jacek wyraźnie mówił, żeby Olek go puścił, a ten go zlekceważył. Olek przekroczył granice Jacka i użył wobec niego siły.

c.

Olek powinien był puścić kolegę, ponieważ mógł to zobaczyć wujek Olka i źle zrozumieć całą zabawę.

3.

Czy Antek powinien powiedzieć wujkowi, że zobaczył, jak Olek przytrzymuje Jacka wbrew jego prośbom?

a.

Nie, bo to nie fair skarżyć na swojego młodszego brata. To była tylko zabawa.

b.

Tak, ponieważ Olek może znowu to zrobić i następnym razem skrzywdzić swojego kolegę.

c.

Tak, ponieważ Olek strasznie go denerwuje i Antek chce, aby wujek nakrzyczał na jego młodszego brata.

4.

Gra Antka prezentowała walkę, a Jacek i Olek tę walkę obserwowali. Czy to usprawiedliwia „bójkę na niby”, która wymknęła się spod kontroli?

a.

Tak, Olek napatrzył się na grę swojego brata i ta gra jest winna przemocy wobec Jacka.

b.

Nie, to Olek, a nie gra komputerowa, przytrzymywał Jacka, choć ten nie chciał się bawić. Olek sam jest odpowiedzialny za swoje czyny.

c.

Nie, przecież Antek bardzo szybko wyrzucił młodszych chłopców ze swojego pokoju. Nie mieli szansy zobaczyć zbyt wiele.

Emocje postaci

Zapoznaj się z listą słów opisujących odczucia postaci występujących w animacji „Bójki na niby”. Które z nich pasują do którego z bohaterów animacji? Połącz słowa z imionami. Jeśli skończysz wcześniej, poszukaj znaczenia każdego ze słów w słowniku i uzupełnij definicje.

Jacek

Antek

Olek

CZUJE SIĘ

DEFINICJA

poirytowany

zdenerwowany

winny

zmartwiony

zaniepokojony

zniecierpliwiony

wściekły

zawstydzony

przygnębiony

podekscytowany

zakłopotany

przestraszony

Pytania do animacji – otwarte

Odpowiedz na pytania.

Jacek został napadnięty przez Olka. Jak myślisz, jak czuje się Jacek? Jakich słów użyjesz, by opisać jego samopoczucie?

Antek widział, że jego brat Olek popycha i przytrzymuje Jacka wbrew jego woli. Jak Antek może wytłumaczyć młodszemu bratu, że takie zachowanie nie jest w porządku?

Olek zastanawia się nad emocjami Jacka. Jakie pytania może zadać Jackowi, żeby dowiedzieć się, co chłopak teraz czuje?